

ρησαν. Ὁ δὲ Μονταιγλὼν ἰδὼν αὐτοὺς ἀπομακρυνθέντας ἀπῆλθε πρὸς τὴν πόλιν.

Ἐἰσελθὼν εἰς τὴν κλύβην τῆς κυρᾶ Κατερίνας, μετὰ μακρὸν δρόμον τὸν ὁποῖον διήνυσεν ὑπὸ φλογώδη ἥλιον, κατέπεσεν ἐπὶ ἔδρας παραπονούμενος διὰ σφοδρὰν κεφαλαλγίαν.

Ἡτοίμασαν αὐτῷ κλίνην καὶ ἠνάγκασαν νὰ κατακλιθῆ, εἰδοποίησαν δὲ τὸν ἰατρὸν Ἐστουρζῶ. Ἦδη εἶχον ἀναφανῆ πολλὰ κρούσματα κιτρίνου πυρετοῦ, ὑπῆρχε δὲ φόβος μὴ ὁ Μονταιγλὼν πάθῃ ἐξ αὐτοῦ. Ἡ ἔμμη καὶ αἱ μιγάδες περικύκλωσαν τὸν ἀσθενῆ, οὐτινος ἢ κατάστασις προέβαιεν ἐπὶ τὰ χεῖρα.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ ἰατρὸς ἦλθεν ἐκ τοῦ πλοίου, ἐκ δὲ τῶν πρώτων συμπτωμάτων ἐνόησεν ὅτι ὁ ἀζιωματικὸς εἶχε προσβληθῆ ἐκ τῆς ἐπιδημίας. Ω.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΑΣ.

(Συνέχ. Ἴδε φυλλάθ. 360—369.)

Κατάχρησις τῶν πρὸς τὸν χειρῶνακτα προκαταβολῶν.

Ἐπικινδυνωδέστατον δὲ πάντων τῶν δανείων, καθ' ἰκανὸν νὰ ἀναγκαιώσῃ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ χειρῶνακτος, εἶναι τὸ ἐκ τῶν προκαταβολῶν. Συνήθως ὁ ἐργοστασιάρχης ἢ ἀρχηγὸς τοῦ καταστήματος δὲν δυσκολεύεται, ὡσάντις μάλιστα ὁ χειρῶναξ εἶναι τίμιος καὶ φιλόπρονος, νὰ δίδῃ αὐτῷ προκαταβολὰς εἰς βᾶρος τοῦ μηνιαίου μισθοῦ. Ἡ τοιαύτη ὅμως εὐκολία βλάπτει τὸν χειρῶνακτα, διότι δαπανᾷ τὸ κέρδος πρὶν ἢ κερδήσῃ αὐτό. Καὶ ἐνόσω μὲν συντρέχωσιν οἱ καιροὶ καὶ εὐδοκιμῶσιν τὰ ἔργα τοῦ καταστήματος, ὁ ἀρχηγὸς αὐτοῦ, ἔχων ἀνάγκην τοῦ χειρῶνακτος, δίδει καὶ νέας προκαταβολὰς ὅτε ὅμως εἴτε δι' ἐμπορικὰς εἴτε διὰ πολιτικὰς εἴτε δι' ἄλλας περιστάσεις ἐλαττοῦνται αἱ ἐργασίαι, παύουσι καὶ αἱ προκαταβολαὶ, καὶ κρατοῦνται διὰ μιᾶς τὰ προκαταβληθέντα ἐνίοτε δὲ καὶ ἀποπέμπεται ὡς περιττὸς ὁ χειρῶναξ. Παρατηρήθη δὲ ὅτι οἱ χειρῶνακτες, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς καταστήματα ὅπου δὲν δίδονται προκαταβολαὶ, καὶ τακτικώτερον καὶ σωφρονέστερον τῶν λαμβανόντων διάγουσι. Καὶ ἐνῶ ἐν καιρῷ τῶν δυσκόλων περιστάσεων αἱ οἰκογένειαι τούτων στερῶνται καὶ τοῦ ἐπιουσίου, ἐκεῖνοι ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς κατεπειγούσας καὶ ἀνάγκας.

Συμφέρον λοιπὸν νὰ μὴ ζητῆ ὁ χειρῶναξ προκαταβολὰς, εἰμὴ ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Πολιτικαὶ παραφοραὶ.

Ἄναπόφευκτος ἢ δυστυχία τοῦ ἀντιπολιτευομένου τὴν ἐξουσίαν καὶ συμπράττοντος εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῶν καθεστῶτων χειρῶνακτος. — Κίνδυνοι τῶν ταρχῶν καὶ τῶν στάσεων. — Ἐν καιρῷ αὐτῶν πῶς πρέπει νὰ πολιτεύεται ὁ χειρῶναξ.

Ἄναπόφευκτος ἢ δυστυχία τοῦ ἀντιπολιτευομένου τὴν ἐξουσίαν καὶ συμπράττοντος εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῶν καθεστῶτων χειρῶνακτος.

Εἶδομεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν αἰτίων ἐξ ὧν προσέρχεται ἡ δυστυχία τῶν χειρῶνακτῶν δὲν εἶναι μικρὸς· πρέπει λοιπὸν ν' αὐξάνῃ αὐτὸν καὶ διὰ μετοχῆς εἰς πολιτικὰς παραφορὰς; Διὰ τί νὰ κατεργάζεται ἰδίαις χερσὶ τὴν δυστυχίαν τῆς οἰκογενείας, τῶν συγγενῶν, τῶν οἰκείων, τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δυστυχίαν, συντρέγων εἰς τὴν διατάραξιν τῆς κοινῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας, τῶν ὁποίων ἔχει ἀναπόφευκτον ἀνάγκην ὁ ἐργαζόμενος; Τί ἔχει νὰ κερδήσῃ ὁ χειρῶναξ γινόμενος τυφλὸν ὄργανον ἀνθρώπων φιλοδόξων, φιλοταράχων, ἐμπαθῶν, οἵτινες ὑπὸ πρόσχημα φιλοπατρίας καὶ φιλονομίας ἀποβλέπουσιν εἰς μόνην τῶν ἰδίων συμφερόντων τὴν θεράπειαν; Ἀπὸ τοῦ 1831 μέχρι τῆς σήμερον, ἦτοι ἐπὶ πολλοὺς κύκλους ἐνιαυτῶν, ὀλίγα ἔτη παρῆλθον χωρὶς νὰ σεισθῶσι τὰ θεμέλια τῆς κοινωνίας καὶ ν' ἀνατραπῆ ἡ δημοσία τάξις· ἀλλὰ τί ἐκέρδησαν οἱ χειρῶνακτες; δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ ἓνα καὶ ὠφεληθέντα; Ἐξ ἐναντίας πάντες ἔπαθον· διότι, καταλυθείσης τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας, κατελύθη καὶ ἡ πρόοδος τῶν ἔργων αὐτῶν.

Καὶ οὐ μόνον τὰ συμφέροντα αὐτοῦ ζημιοῖ, ἀλλὰ καὶ πρὸς Θεὸν ἀμαρτάνει ὁ χειρῶναξ, δίδων ἀκρόασιν εἰς τὰς ἐπιβούλους προτροπὰς τῶν ἀπονεινομένων ἐκεῖνων, οἵτινες παλεμοῦσι τὴν ἐξουσίαν, προσβάλλουσι τοὺς νόμους καὶ ἀγωνίζονται νὰ καταβάλωσι τὸ πολιτικὸν οἰκοδόμημα ὅπως ἀναγείρωσιν ἄλλο, οὐ τινος τὰς βάσεις αὐτοὶ πάλιν θὰ ὑποσκάψωσι τὴν δευτέραν ἡμέραν. Καὶ ἐνῶ προτοῦ ἐτιμᾶτο ὡς φιλόπρονος, εὐτακτος, φιλήσυχος, ἐσέβετο δὲ καὶ αὐτὸς τοὺς τιμῶντας αὐτὸν, ἐν καιρῷ στάσεων, ἐξαπτομένων τῶν παθῶν καὶ ἐκλειπούσης τῆς ὁμονοίας, μισοῦνται ἀμοιβαίως, τὸ δὲ μῖστος γεννᾷ δυστυχήματα, τῶν ὁποίων γίνεται πρῶτον θῦμα ὁ χειρῶναξ ὡς ἀσθενέστερος καὶ ἀπλούστερος.

Ἀλλὰ μήπως ζημιούμενος κατὰ τὰ συμφέροντα, ὠφελεῖ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ; Ἐξ ἐναντίας· μόλις παρέλθῃ ἡ μέθη τῶν ταρχῶν καὶ πάντες καταρῶνται καὶ ἀναθεματίζουσι τοὺς ταρχῆς. Τὸ 1831 ἀπεθεώθησαν οἱ δολοφόνοι τοῦ Κυβερνήτου μετ' ὀλίγα

ἡμῶς ἔτη τὸ ἔθνος, συνηγμένον δι' ἀντιπροσώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ οὐκ ὀλίγοι ἐκ τῶν καταπολεμησάντων τὸν Κυβερνήτην, ἐψήφισαν ὑπὲρ αὐτοῦ ὁμοφώνως τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος, ἀναθεματίσαν οὕτω τοὺς δολοφόνους.

Ἐγκολπούμενος ὁ χειρῶναξ ξένας θεωρίας, τὰς ὁποίας οὐδ' οἱ κηρύττοντες αὐτὰς ἐννοοῦσι, κατανατᾷ ἐπὶ τέλους ἢ ἀποστραφῆ τὴν ἐργασίαν, καὶ ἐπιδίδεται ἐνθέρμως εἰς πολιτικάς συζητήσεις καὶ μεταβαίνων ἀπὸ καφεναίου εἰς καφεναίον καὶ ἀπὸ καπηλείου εἰς καπηλείον, ὅπου συρρέουσιν οἱ κηφήνες, οἱ αἰμιόβαροι οὗτοι σκώληκες τῶν κοινωνιῶν, οὐ μόνον κατανατᾷ ἐπὶ ματαίῳ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐργαζόμενος ἠθελε κερδήσει, ἀλλὰ καὶ τὸ προϋπάρχον κέρδος δαπανᾷ, καὶ εἰς χρέη ὑποπίπτει· ἡ δὲ φαντασία αὐτοῦ ἐξαπτομένη ὑπὸ τε τῶν συζητήσεων καὶ τῶν πυτῶν, παρεκτρέπεται εὐκόλως, καὶ ἀντὶ ἢ ἀσχολῆται εἰς ἀνεύρεσιν τρόπων βελτιώσεως τῆς τύχης αὐτοῦ, ἀεροβάται καὶ ἐπιδιώκει τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῆς πατρίδος!

Ἐννοεῖται ὅτι τοιοῦτον βίον διάγων κρημνίζεται ταχέως εἰς τὸ βάραθρον τῆς πτωχείας· ἀντὶ δὲ ἢ ἀνανήψη καὶ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ, αἰτιαται τὴν κυβέρνησιν, τοὺς νόμους, τοὺς ὑπουργοὺς, τὸν ἡγεμόνα. Ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ τραχύνεται, στρεβλοῦται, καὶ δὲν ἐννοεῖ ὁ ταλαίπωρος ὅτι ἐνόσω περιτρέφεται ἐντὸς τοῦ κύκλου εἰς ὃν ἀνοήτως ἐβρίφη, τὰ κατ' αὐτὸν ἢ χειροτερεύουσιν ἀενάως.

Ἡ ὀλεθρία λοιπὸν αὐτοῦ πλάνη φέρει τρεῖς ὀλεθριωτάτους καρπούς· πρῶτον, τὴν ματαίαν κατανάλωσιν τοῦ χρόνου, ὅστις εἶναι θησαυρὸς τοῦ ἐργατικοῦ ἀνθρώπου· δεύτερον, τὴν ἀτίμωσιν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· καὶ τρίτον, τὴν ἀπώλειαν τῆς ἡσυχίας τοῦ νοῦς, ἀφ' ἧς κρέμαται ἡ ὑγεία καὶ ἡ εὐρωστία, ὁ δεύτερος οὗτος τοῦ χειρῶνακτος θησαυρὸς, πολυτιμότερος μάλιστα τοῦ πρώτου, διότι ἄνευ ὑγείας καὶ εὐρωστίας καὶ αὐτὸς ὁ χρόνος εἶναι περιττός.

Κίνδυνος τῶν στάσεων καὶ παραχῶν.

Καὶ ὑπομονὴ ἂν τὸ κακὸν περιωρίζετο εἰς μόνον συζητήσεις· ὑπομονὴ ἂν ἡ ἀταξία ἐκυρίευε μόνως τὰς κεφαλὰς· αὐτὴ ὅμως καταβλίνει καὶ διαδίδεται εἰς τοὺς δρόμους, καὶ μεταβάλλεται εἰς στάσιν, ὅτε χειρῶνακτες, καὶ ἐκ τῶν φρονιμωτέρων, παρασύρονται καὶ ἀτακτοῦσιν. Ἀλλὰ διὰ τί, φίλε χειρῶναξ, σὺ ὁ ἐργαζόμενος, ὁ ἀποκτῶν τὸν ἄρτον τῆς οἰκογενείας σου δι' ἰδρώτων, ὁ τιμώμενος διὰ τοῦτο καὶ παρὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ παρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν, θυσιάζεις ἀπερισκέπτως πάντα ταῦτα παραδιδόμενος τυφλῶς εἰς τὴν διάκρισιν ἀνθρώπων ἀργῶν, ἀστέγων, φαντασιοκόπων, μὴ ἐχόντων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνειν καὶ διὰ τοῦτο ζητούντων τύχην δι'

ἀναστατώσεων καὶ παραχῶν; Διὰ τί προτιμᾷς τὸ συμφέρον αὐτῶν τοῦ σοῦ; Αὐτοὶ εἰσὶ βάρος καὶ πληγαὶ τῆς κοινωνίας, ἐνῶ σὺ, κοπιῶν καὶ φορολογούμενος, εἶσαι στύλος καὶ εὐεργέτης τῆς πατρίδος. Διὰ τί δὲν αἰσθάνεσαι τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν δυνάμιν σου, καὶ διὰ τί δὲν καταπολεμεῖς τὰ ὀλέθρια καὶ εἰς σέ, καὶ εἰς τοὺς οἰκείους, καὶ εἰς τοὺς γείτονας, καὶ εἰς τὴν πατρίδα σου αὐτὰ ψυχάρια, τὰ ὁποῖα διὰ μὲν στόματος ἔχουσι τὴν πατρίδα, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τὴν ἀρπαγὴν, τὸν φθόνον, τὴν ἐκδίκησιν;

Καὶ δὲν κινδυνεύει μόνον τὸ ἔργον σου ἕνεκα τῶν στάσεων· δὲν κινδυνεύεις νὰ πεινάσῃς μόνον· κινδυνεύεις καὶ νὰ φονευθῇς· κινδυνεύουσι νὰ πεινάσωσι καὶ νὰ φονευθῶσι καὶ ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα σου. Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω μὲν ὅτι θὰ ἐννοήσῃς τὴν μωρίαν σου ἀφοῦ παρέλθῃ ἡ μέθη, ἀλλὰ μετὰ τῆς μέθης παρέρχεται καὶ ὁ καιρὸς· ὁ δὲ φρόνιμος ἄνθρωπος πρέπει νὰ προβλέπῃ τὸ κακὸν πρὸ αὐτῆς. Δὲν ἀκούεις καθ' ἑκάστην τὴν σφωτάτην ταύτην παροιμίαν· « Τῶν φρονίμων τὰ παιδία πρὶν πεινάσθωσι μαγειρεύουσιν; »

Ἀλλὰ καὶ ἄλλους κινδύνους τρέχεις· ἐὰν ἀποτυχεύσῃς τῆς στάσεως συλληφθῇς· ἐὰν παραπεμφθῇς εἰς τὰ δικαστήρια· ἐὰν καταδικασθῇς εἰς φυλακὴν, τί θὰ γίνῃς, καὶ τί θὰ γίνωσιν ἐκεῖνοι πρὸς οὓς ἐδίδες τροφὴν καὶ ἐνδυμα καὶ κατοικίαν διὰ τῆς ἐργασίας σου; ἢ μήπως νομίζεις ὅτι ἐκεῖνοι ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐθυσιάσθης θὰ σ' ἐνθυμηθῶσι;

Μελέτησον καλῶς ὅσα ποθῶν τὸ συμφέρον σου καὶ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος, ἧτις εἶναι κοινὴ καὶ σοῦ καὶ ἐμοῦ πατρίς, σοὶ λέγω, φίλε χειρῶναξ, καὶ φυλάχθητι μὴ καταλίπῃς τὴν σκαπάνην, τὴν ἀξίνην, τὴν βελόνην, τὴν σφύραν, τὸ ὄργανον ἐνὶ λόγῳ τῆς εὐτυχίας σου ἵνα λάβῃς εἰς χεῖρας τὸ ὄργανον τὸ ὁποῖον θὰ σφαγιάσῃ καὶ σοῦ, καὶ τῆς οἰκογενείας, καὶ τῆς κοινωνίας, καὶ τῆς πατρίδος σου τὰ συμφέροντα.

Πῶς πρέπει νὰ πολιτευθῇ ἐν καιρῷ στάσεων ὁ χειρῶναξ;

« Ἀλλὰ, μοὶ ἀποκρίνονται οἱ χειρῶνακτες, πρέπει νὰ φερθῶμεν ὅπως φέρονται καὶ οἱ ἄλλοι.—Νὰ φερθῆτε ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι! Ὁ λόγος αὐτός ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἡ ἀληθὴς αἰτία τῶν κακῶν ἐν καιρῷ παραχῶν· διότι ἐνῶ νομίζει ὁ χειρῶναξ ὅτι ἀκολουθεῖ τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων, γίνεται αὐτὸς παράδειγμα πρὸς τοὺς ἄλλους « φερόμεθα ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι », λέγει ὁ Δημήτριος, ὁ Ἰωάννης, ὁ Γεώργιος.—Καὶ τίνας εἶναι οἱ ἄλλοι οὗτοι; — « Ὁ Νικόλαος, ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ Πέτρος. » Ἀποτεινόμενοι δὲ μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν Νικόλαον, τὸν Κωνσταντῖνον, τὸν Πέτρον ἀκούομεν καὶ αὐτοὺς λέγοντας ὅτι φέρονται ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι. Καὶ ποῖοι εἶναι οὗτοι οἱ ἄλλοι; « Ὁ

Δημήτριος, ὁ Ἰωάννης ὁ Γεώργιος, » ἀποκρίνονται. Ὁμοίαν ἀπόκρισιν θὰ λάβῃς καὶ παρὰ παντός ἄλλου. Πρόδηλον ἄρα ὅτι, πλὴν τινῶν ραδιούργων, πάντες οἱ λοιποὶ περιφέρονται ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ κύκλου καὶ ἀκολουθοῦσι τὸ ἀμοιβαῖον παράδειγμα.

« Τί λοιπὸν νὰ πράξω; ἀκούω ἐρωτῶντα τὸν χειρῶνακτα. Εἶναι εὐκόλον ν' ἀντισταθῶ; Ἐάν δὲν συμφωνήσω μετὰ τῶν ἄλλων θὰ μὲ ὑβρίσωσι, θὰ μὲ καταμεταχειρισθῶσι, θὰ μὲ ἀποφεύγωσιν ὡς πρόβατον ψωραλέον. »

Ἰδοὺ, φίλε χειρῶναξ, τί νὰ πράξῃς. Ἐπειδὴ εἰς τόπον, ὅπου εὐκόλως ἐξάπτονται αἱ κεφαλαί, οὔτε δύναται οὔτε πρέπει νὰ μένῃ ὁ ἀγαθὸς πολίτης ἀδιάφορος ἐν καιρῷ ἀνησυχίας καὶ ταραχῶν, ἀνάγκη νὰ παρεμβάλῃ καὶ σὺ τὴν ἐνέργειάν σου· ἀνάγκη νὰ ἐξαφθῇς καὶ σὺ· ἀλλὰ νὰ ἐξαφθῇς, οὐχὶ ὑπὲρ τῆς ἀταξίας καὶ τῆς καταστροφῆς, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς τάξεως καὶ τῆς συντηρήσεως· καὶ συμμαχῶν μετὰ τῶν ἄλλων ἐντίμων καὶ φιλονόμων χειρῶνακτῶν νὰ καταπολεμήσῃς τοὺς ταραξίαις, οἵτινες σκοπὸν μόνον ἔχουσι τὴν ἰδιοτέλειαν. Ἐάν, πρὸς τοὺς προτρέποντάς σε εἰς ἀταξίαν καὶ ὀνομάζοντάς σε ἀνάξιον καὶ ἐπίβουλον ἀντιτάξῃς κατ' ἀρχάς ἀπλὴν ἄρνησιν, καὶ περιορισθῇς εἰς διαβεβαιώσεις περὶ τῶν ἀγαθῶν σου φρονημάτων, θὰ βιασθῇς ἐπὶ τέλους νὰ ἐνδώσῃς, εἴτε διὰ φόβον εἴτε καὶ δι' ἐντροπήν. Ἀλλ' ἐάν ἀναπτύξῃς ἐξ ἀρχῆς ὑπὲρ τῆς τάξεως τόσῃν ἐνέργειαν ὅσην οἱ ἐναντίοι ὑπὲρ τῆς ἀταξίας, ἐάν δείξῃς ὅτι δὲν φοβεῖσαι νὰ ὑπερασπίσῃς μετὰ τῶν ὁμοφρόνων σου τὸ κοινὸν συμφέρον, ἐννοεῖς τί θὰ συμβῇ; Οἱ ταραξίαι θ' ἀποχωρήσωσι καὶ θὰ ὑπάγωσιν εἰς ἀναζήτησιν ἄλλων· ἢ ἐάν ἐπιπέσωσι καθ' ὑμῶν, τὸ δίκαιον, τὸ δικαίωμα, ἢ κοινὴ συμπάθεια θὰ ἐνισχύσωσι τοὺς ὑμετέρους βραχίονας· ἢ τόλμη τῶν ἀχρείων θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ θάρρους τῶν προμάχων τοῦ νόμου.

Προσέχετε λοιπὸν οἱ ἀγαθοὶ χειρῶνακτες· μὴ παρασύρεσθε ὑπὸ τοιοῦτων ἐχθρῶν τῆς πατρίδος· καὶ ἐνθυμούμενοι τὴν παροιμίαν τὴν λέγουσαν· « Φωνάζει ὁ κλέπτης διὰ νὰ φύγῃ ὁ οἰκοκύριος, » μὴ δίδετε ἀκρόασιν εἰς τοὺς ἐπιβούλους καὶ προδοτικούς αὐτῶν κρωγμούς· διότι σεῖς εἰσθε οἰκοκύριοι καὶ ἐκαῖνοι κλέπται· ὁ ἀφήσατε λοιπὸν νὰ κλέψωσιν ὑμᾶς; Συνασπίσθητε ἄρα πάντες· ἀποκρούσατε εὐτόλμως τοὺς ραδιούργους, καὶ τότε θὰ πείσωσι καὶ ταραχαὶ καὶ στάσεις καὶ ἀνταρσίαι· ὅταν δὲ πύσωσιν αἱ ταραχαί, αἱ στάσεις καὶ αἱ ἀνταρσίαι, καὶ τὰ ὑμέτερα ἔργα θὰ εὐδοκιμῶσι, καὶ τὰς οἰκονομίας ὑμῶν δὲν θ' ἀναγκάζεσθε νὰ σπαταλήτε, καὶ ἡ ληστεία θὰ ἐξαλειφθῇ, καὶ τὸ δημόσιον ταμεῖον θὰ ἔχη πόρους εἰς διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας, καὶ κατασκευὴν δρόμων, ἀτμοπλοίων, τηλεγράφων καὶ

τῶν τοιούτων, ἢ ἐκ τῶν ὁποίων ὠφέλεια προάγει τὸ ἐπάγγελμα καὶ αὐξάνει τὴν εὐτυχίαν ὑμῶν.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΔΙΑΓΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΛΥΣΣΗΣ.

Ἐπειδὴ ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῶν συμπτωμάτων τῶν ὑπὸ λύσσης κατεχομένων κυνῶν, εἶναι ἀξία τῆς προσοχῆς ἐκάστου πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τῶν προσβολῶν τοιοῦτων ἐπικινδύνων ζώων, ἐνόμισα σκόπιμον νὰ δημοσιεύσω περιγραφὴν τινὰ αὐτῆς πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐάν ἡ ὑδροφοβία, ἣτις συνήθως λύσση καλεῖται, ἀνεπτύχθῃ ἤδη, οὐδεμίαν ἐλπίδα σωτηρίας ἢ θεραπείας ὑπάρχει· ὀφείλομεν μόνον νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὸν δυστυχῆ τοῦτον πάσχοντα ἀκίνδυνον πρὸς τοὺς περιεστῶτας. Ἐπειδὴ τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς λύσσης κυνὸς οὐ μόνον δὲν εἶναι ἀκριβῆ ἀλλὰ καὶ λίαν ἀπατηλὰ, καλὸν καὶ φρόνιμον νὰ μὴ ἐκτιθέμεθα εἰς τὰς προσβολὰς μὴ ὑγιῶς κυνὸς. Κατ' ἀρχάς παρουσιάζεται μεγάλη ἀθυμία καὶ ἀνησυχία· ὁ κύων ἀλλάζει ἀνα πᾶσαν στιγμὴν τὴν θέσιν εἰς ἣν εὐρίσκεται, προσπαθεῖ νὰ φύγῃ, κρύπτεται ὑποκάτω τῶν ἐπίπλων τῶν δωματίων ἀνευ διαθέσεως πρὸς τὸ δαγκάνειν. Δυσκόλως καὶ ὀργίλως ὑπακούει εἰς τὸν κύριόν του περιφερόμενος μὲ κρεμασμένην κεφαλὴν. Μετ' οὐ πολὺ γίνεται πλέον ἀνήσυχος· τὸ βλέμμα του εἶναι παράδοξον, ἡ δὲ στάσις αὐτοῦ προδίδει ἀθυμίαν καὶ ὑποψίαν. Ἡ πρὸς τὸν κύριόν του ἀφοσίωσις φαίνεται ἐνίοτε μεγαλητέρα τῆς συνήθους, ἀλλὰ δαγκάνει ἐάν κτυπηθῇ ἢ ἐρεθισθῇ. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ λυσσῶν κύων ἀποφεύγει πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ τὸν ἐρεθίσῃ ἢ διεγείρῃ. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει τῆς λύσσης δύναται νὰ διαμένῃ εἰκοσι τέσσαρας ἕως τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρας πλησίον τοῦ κυρίου του εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἀποκατασταθῇ ἐπικίνδυνος. Μετὰ ταῦτα παρουσιάζονται σπουδαῖοι πρόδρομοι μανίας καὶ λύσσης, καὶ ἐξ αὐτῶν φαίνεται ὅτι βλέπει ἐνώπιόν του ὁ κύων ἀντικείμενά φαντασιώδη. Ἐνίοτε κεῖται ἀκίνητος καὶ προσεκτικός, ὡς ἐπὶ τινος ἄγρου, ἀνίσταται ταχέως δαγκάνων κατὰ τοῦ ἀέρος, καθὼς πολλάκις ὑγιεῖς κύνες συλλαμβάνουσι μυῖκας, ρίπτεται καθ' ὄρμη· κατὰ τινος τοίχου. Διὰ λόγου ἢ θωπευμάτων ἐκ μέρους τῶν περιεστῶτων δύναται νὰ καταπραυνθῇ, καὶ στιγμὰὶ ἡ συχίας ἐπέρχονται. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ κλείουσιν, ἡ κεφαλὴ εἶναι κεκλιμένη, οἱ ἐμπρόσθιοι πόδες ἔλκονται ὑποκάτω τοῦ σώματος, καὶ ἰστάμενος κινδυνεύει νὰ πέσῃ. Παραχρῆμα ὁμοίως ἀνίσταται, νέει φαντασίαι λύσσης παρουσιάζονται· οἱ ὀφθαλμοὶ του φαίνονται ἄγριοι· δαγκάνει ἕκαστον πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἀλυσίδετος ἀνορθοῦται. Οἱ ὀ-